



nota

TER ONDERTEKENING

Aan: SOCW

Aanbieding van het zbo evaluatierapport College voor Toetsen en Examens 2019-2023, het jaarverslag CvTE 2024 & resultaten staatsexamens vo 2024

Aanleiding

- Recentelijk is het rapport 'Evaluatie College voor Toetsen en Examens 2019-2023' opgeleverd, uitgevoerd door onderzoeksbureau Oberon.
- Ook heeft het CvTE het jaarverslag over 2024 opgeleverd.
- DUO Informatie Producten (hierna: DUO-IP) heeft de staatsexamenmonitor opgeleverd.
- Middels deze nota wordt u gevraagd akkoord te gaan met het verzenden van deze rapporten naar de Eerste Kamer en Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met de verzending van de twee kamerbrieven aan de Eerste Kamer en Tweede kamer met het evaluatierapport CvTE over de periode 2019-2023 (inclusief reactie van het CvTE), het CvTE jaarverslag 2024 en de staatsexamenmonitor?
- *Zo ja, dan verzoek ik u beide kamerbrieven te ondertekenen.*

Toelichting

Evaluatierapport CvTE 2019-2023

- Met dit rapport voldoet OCW aan de verplichting uit de kaderwet zbo's om elke vijf jaar het functioneren van een zelfstandig bestuursorgaan te evalueren.
- In de kamerbrieven wordt een beschrijving gegeven van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen uit het onderzoeksrapport.
- Onderzoeksbureau Oberon heeft de volgende aspecten geëvalueerd, met betrekking op de periode 2019-2023: de doeltreffendheid en doelmatigheid van de uitvoering van wettelijke taken van het CvTE en de opvolging van de aanbevelingen uit het vorige evaluatierapport (2014-2018).
- Het evaluatierapport beschouwt ook het functioneren van het CvTE specifiek tijdens de bijzondere corona-periode, toen in 2020 de centrale examens en centrale eindtoets geen doorgang vonden.
- Over het algemeen concludeert het rapport dat het CvTE goed functioneert en alle wettelijke taken naar behoren heeft uitgevoerd. Ook de communicatie van het CvTE en de inzet tijdens de corona-periode werden als positief beoordeeld door het onderwijsveld.

Onderwijsprestaties en Voortgezet Onderwijs

Van

[Redacted]

[Redacted]

Persoonsgegevens

Datum

11 maart 2025

Referentie

50736415

Bijlagen

1. Kamerbrief Eerste Kamer
2. Kamerbrief Tweede Kamer
3. Evaluatierapport CvTE 2019-2023
4. Reactie van het CvTE op evaluatierapport
5. CvTE jaarverslag 2024
6. Staatsexamenmonitor vo 2024

Intern OCW afgesteld

OPO, OVO

Datum
11 maart 2025

- Het evaluatierapport doet vier aanbevelingen ter verbetering van het functioneren van het CvTE, waarbij de eerste aanbeveling zich tevens richt op het ministerie van OCW:
 1. Het CvTE en het ministerie van OCW worden geadviseerd helderder te zijn richting samenwerkende partijen over welke onderwerpen zij in gesprek kunnen gaan met het CvTE of OCW en over wat gebeurt met suggesties van partijen;
 2. Aandacht te houden voor de (helderheid van de) nieuwe rollen en taken ten aanzien van doorstroomtoetsen en leerlingvolgsystemen en partijen terug te blijven geven wat met hun inbreng gebeurt;
 3. In alle sectoren de banden aan te houden met niet-ketenpartijen en hun praktijkkennis en netwerk vaker te benutten;
 4. De aandacht voor doelmatige inzet van middelen te expliciteren door uitwisseling tussen en binnen de afdelingen over de inrichting van zo efficiënt mogelijke werkwijzen.
- Het CvTE heeft gereageerd op het evaluatierapport. In haar reactie geeft het CvTE aan dat zij tevreden is met de overwegend positieve beoordeling.
- Tevens omarmt het CvTE de aanbevelingen en zet zij uiteen welke acties zij in wil zetten ter opvolging. Er is reeds een eerste overleg geweest tussen het CvTE en OCW op ambtelijk niveau aangaande de eerste aanbeveling. De concrete acties ter invulling van deze aanbeveling worden gezamenlijk met het CvTE verder uitgewerkt.

CvTE jaarverslag 2024

- Het jaarverslag ziet toe op de taakuitvoering en het gevoerde beleid in 2024. Conform artikel 18 van de kaderwet zbo's dient dit verslag aan de Eerste en Tweede Kamer te worden aangeboden.
- Onderstaand vindt u een samenvatting van het jaarverslag.

Staatsexamens vo 2024

- In de Kamerbrief wordt een beschrijving gegeven van de belangrijkste punten uit de staatsexamenmonitor en wordt teruggeblikt op het verloop van de staatsexamens 2024.
- De staatsexamens 2024 zijn naar tevredenheid van de examenketen (CvTE en DUO) verlopen.
- Net zoals in voorgaande jaren zijn ruim de helft van de kandidaten van het staatsexamen leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs (hierna: vso).
- Vergelijkbaar met voorgaande jaren zijn de slagingspercentages van de vso-leerlingen hoger dan van de individuele kandidaten. Het slagingspercentage van de individuele kandidaten (vo-kandidaten) ligt lager dan in 2023. Maar omdat het kleine aantallen kandidaten betreft, zijn vergelijkingen tussen jaren moeilijk te maken.

Samenvatting 'Evaluatie College voor Toetsen en Examens 2018-2023'

Het evaluatierapport gaat in op drie thema's: (1) de beoordeling van de doeltreffendheid van het CvTE, (2) de beoordeling van de doelmatigheid van het CvTE en (3) de mate van realisatie van de aanbevelingen uit het vorige evaluatieonderzoek over de periode 2014-2018.

1. Doeltreffendheid

De doeltreffendheid van het CvTE is onderzocht aan de hand van de volgende deelthema's:

Uitvoering van wettelijke taken:

- Het CvTE had wettelijke taken op het terrein van de Centrale Eindtoets po (tot en met 2023), de erkenning van de leerlingvolgsystemen en doorstroomtoetsen in het po (vanaf 2023), de centrale examens vo, de staatsexamens vo, de centrale examens mbo en het staatsexamen nt2. Het rapport constateert dat de in de wet CvTE vastgelegde taken zijn uitgevoerd, uitgezonderd van de centrale examens en de centrale eindtoets po, die niet zijn afgenomen vanwege de coronamaatregelen.
- Het veld dat gebruik maakt van de toetsen en examens is over het algemeen tevreden over het uitvoeren van de taken door het CvTE. Ook was het veld overwegend (zeer) tevreden over de informatievoorziening van het CvTE tijdens coronatijd.
- Het is voor niet iedereen in het veld duidelijk met wie zijn in gesprek kunnen over zaken op het snijvlak van uitvoering en beleid van toetsing en examinering. Het rapport beveelt het CvTE en OCW dit duidelijk te communiceren naar alle partijen in het veld en aan te geven wat er wel en niet met feedback en wensen wordt gedaan (*aanbeveling 1*).

Kwaliteitsbewaking en risico's:

- Voor de toetsen en examens die onder verantwoordelijkheid van het CvTE ontwikkeld en afgenomen worden, ligt een stevig fundament dat op verschillende manieren de kwaliteit van het eindproduct waarborgt.
- Het CvTE is zich bewust van diverse risico's. Het CvTE wordt door sommige respondenten wat behoudend gevonden als het gaat om vernieuwingen zoals digitalisering. Hierbij moet opgemerkt worden dat het CvTE niet verantwoordelijk is voor het beleid (omtrekt vernieuwing in het toetsproces).

Samenwerking en ketenregie:

- Oberon constateert dat de governancestructuur met OCW, het College en het bureau CvTE over het algemeen naar behoren werkt.
- Tijdens specifiek de coronaperiode bleek dat de regievoering voor het CvTE uitdagend was, aangezien werd afgeweken van de gebruikelijke processen. OCW heeft toen tijdelijk een meer sturende rol op zich genomen.
- Binnen de examenketen verloopt de relatie met Cito en de rol van het CvTE als ketenregisseur over het algemeen soepel. De samenwerking tussen het CvTE en DUO kent soms spanningen. Het rapport doet geen specifieke

aanbevelingen ter verbetering van de samenwerking vanwege het traject met organisatieadviesbureau Ardis, dat in 2024 is gestart.

Datum
11 maart 2025

- Bij de wettelijke taak van het beoordelen van leerlingvolgsystemen en doorstroomtoetsen, is de regierol van het CvTE nog nieuw. De aanbieders van DST's en LVS'en hebben de mogelijkheid gehad om mee te denken over de toetskaders, maar hebben aangegeven dat het onduidelijk is wat er met hun input is gedaan. Het onderzoeksrapport doet de aanbeveling om aandacht te houden voor rollen en taken van alle partijen die betrokken zijn bij de erkenning en normering van leerlingvolgsystemen en doorstroomtoetsen. Daarnaast ook om helder te blijven over de opvolging die is gegeven aan geleverde input.
- Oberon constateert dat het CvTE meer gebruik zou kunnen maken van de kennis van de praktijk die bij koepelorganisaties en vertegenwoordigende organisaties aanwezig is en de mogelijkheid hun achterban te benaderen. Het rapport beveelt het CvTE aan om de banden met (niet-)ketenpartijen aan te halen en hun praktijkkennis en netwerk te benutten.

2. Doelmatigheid

- Het CvTE is zich bewust van de noodzaak tot een doelmatige uitvoering. Het rapport geeft aan dat het CvTE echter vooral kwaliteitsgedreven en uitvoeringsgericht is, en dat er in mindere mate focus is op doelmatigheid.
- Er zijn geen indicaties dat de wettelijke taken van het CvTE met minder middelen uitgevoerd hadden kunnen worden.
- Het valt op dat er bij elke taak en afdeling binnen het CvTE op een verschillende manier wordt geopereerd. Het rapport beveelt het CvTE aan om tussen en binnen afdelingen te onderzoeken of van elkaars processen geleerd kan worden om deze efficiënter te maken.

3. Opvolging aanbevelingen rapport 2014-2018

Oberon constateert dat de drie aanbevelingen uit het vorige rapport zijn opgevolgd:

1. *Maak een risicoanalyse met betrekking tot de continuïteit en interne back-up van CvTE-medewerkers:* De meeste functies hebben een back-up medewerker die goed op de hoogte is. Respondenten gaven aan dat er geprofessionaliseerd is en dat de kwaliteit versterkt is. Doordat er meer clustermanagers zijn, kunnen deze dieper ingaan op hun deeltaak.
2. *Definieer gezamenlijk wat ketenregie in de toets- en examenketen inhoudt en leg afspraken daarover vast:* Er is een duidelijke verbetering ten opzichte van het verleden, doordat er allerlei stappen zijn gezet om afspraken te maken en vast te leggen. Ook is er een infrastructuur met verschillende overleggen, waarbij duidelijk is welke overleggen besluiten over bepaalde onderwerpen.
3. *Stuur actief op de ketensamenwerking met meer aandacht voor het werken aan onderlinge relaties:* Respondenten merken dat het CvTE de samenwerking stimuleert en dat aan de relatie wordt gewerkt.

Samenvatting CvTE jaarverslag 2024

Datum

11 maart 2025

Elk jaar biedt het CvTE een jaarverslag aan. Het jaarverslag begint met een voorwoord van John van der Vegt, voorzitter van het college en is opgedeeld in drie delen: (1) verhalen van mensen betrokken bij het CvTE, (2) een beschrijving van de wettelijke taken en geboekte resultaten (3) de financiële en personele rapportage.

Voorwoord

- John van der Vegt, voorzitter van het college van het CvTE, vertelt dat het CvTE nader heeft bepaald hoe zij als partner wil zijn: verbindend, betrouwbaar, samenwerkend en transparant en met de focus op passend examineren. Verder reflecteert Van der Vegt op een productief jaar met onder andere de afname van de eerste doorstroomtoetsen en het verder inhoud geven aan examineren in Caribisch Nederland.

1. Verhalen van betrokkenen bij het CvTE

- Marc Spierings, secretaris-directeur van het CvTE, blikt terug op de eerste afname van de doorstroomtoetsen. Hierbij was het CvTE voor het eerst kwaliteitsbewaker en normeerder in plaats van aanbieder. Spierings vertelt dat het niet altijd gemakkelijk was om te gaan met de kritiek op de stelselwijziging naar meerdere doorstroomtoetsen.
- Elsa Postma en Martin van Reeuwijk, medewerkers van het CvTE, hebben dit jaar met OCW-collega's een werkbezoek gebracht aan Caribisch Nederland. Zij vertellen dat de toetsing en examinering van het vak Nederlands beter zou kunnen aansluiten op de situatie in de Cariben. Hierover wordt op meerdere niveaus al langer gesproken.

2. Taken, feiten en cijfers

Primair onderwijs

- Het CvTE is sinds 2024 verantwoordelijk voor het bewaken van de kwaliteit van doorstroomtoetsen in het po in Nederland en Bonaire, en leerlingvolgsystemen in het po in Europees en Caribisch Nederland. Ook is het CvTE verantwoordelijk voor de normering van de toetsen.
- In 2024 hebben 6665 scholen een doorstroomtoets afgenomen bij 174.053 leerlingen. Het CvTE heeft een rapportage gepubliceerd over de toetsoverstijgende normering.
- Het CvTE heeft in 2024 acht toetsen beoordeeld, die allen voldeden aan de kwaliteitseisen. Deze toetsen worden afgenomen in 2025.

Centrale examens vo

- Gedurende de afgelopen jaren is sprake van een dalende trend in het aantal examenkandidaten (197.536 in 2021; 188.383 in 2022; 173.574 in 2023; 178.746 in 2024).
- Een analyse van de slagingspercentages per examenniveau is zoals elk jaar ook voor 2024 door DUO in de Examenmonitor Voortgezet Onderwijs gepubliceerd.

Staatsexamens vo

- In 2024 namen 7046 kandidaten deel aan het staatsexamen vo. Van de 7046 staatsexamenkandidaten kwam ruim de helft van het vso, namelijk 3756 kandidaten en waren er 93 kandidaten uit Caribisch Nederland.

Centrale examens mbo

- Het totaal aantal afnames voor de centrale examens Nederlands en Engels daalt sinds 2022. Een verklaring hiervoor is dat het aantal mbo studenten in niveau 2, 3 en 4 afneemt. Ook wordt
- Steeds minder vaak wordt Engels op een hoger niveau geëxamineerd, onder andere door motivatie van de studenten en doordat dit examen niet altijd door instellingen wordt gefaciliteerd

Staatsexamens Nt2

- Het aantal afnames van staatsexamens Nt2 in 2024 kent bijna een verdubbeling ten opzichte van de voorgaande jaren (34.776 in 2023; 60.186 in 2024). Dit komt door de nieuwe Wet Inburgering 2021, waarin het staatsexamen Nt2 is aangewezen als het examen op B1 en B2 voor inburgeringsplichtigen. Het CvTE heeft in 2024 extra examens ingezet om de capaciteit te vergroten.

3. Financiële- en personele rapportage

Financiële rapportage

- Het CvTE had in 2024 een totaalbudget (APK-gelden en programmamiddelen) van € 24,2 miljoen. De kasrealisatie komt neer op € 23,7 miljoen. Het CvTE heeft een onderuitputting gerealiseerd van ca. € 0,5 miljoen.
- De onderuitputting komt met name door een onderschrijding van € 378.000 op het budget van de afdeling vo. Er is door onder andere vertraging van projecten en personele uitval minder gerealiseerd dan begroot. Bij de afdeling nmp is € 42.000 minder uitgegeven en op onderzoeken is een overschot van € 106.000 gerealiseerd.
- De apparaatskosten zijn toegenomen van € 7.956.000 in 2023 naar € 9.467.000 in 2024. De kosten zijn toegenomen door personele groei en CAO-ontwikkelingen.

Personele rapportage

- Het personeelsbestand is in 2024 gegroeid van 69,8 fte naar 74,5 fte.